

Vergaderjaar 2010–2011

32 565 X

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2010
(wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten, die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2010 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie (X).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Defensie,
J. S. J. Hillen

B. BEGROTINGSTOELICHTING

De departementale begroting

1. Leeswijzer

Budgettair kader

Uit de hiervoor vermelde samenvattende begrotingsstaat blijkt dat ten opzichte van de eerste suppletoire begroting 2010 een bedrag van € 83,813 miljoen aan de begroting voor 2010 wordt onttrokken en dat het begrotingsbedrag voor de ontvangsten 2010 met € 34,740 miljoen wordt verlaagd. Dit leidt tot een uitgavenbudget van € 8 427,454 miljoen en een ontvangstenbudget van € 465,619 miljoen voor het ministerie van Defensie. Het bedrag voor de in 2010 aan te gane verplichtingen wordt eveneens verlaagd met € 83,813 miljoen tot € 7 912,077 miljoen.

Samenvatting belangrijkste begrotingswijzigingen

Tot de belangrijkste begrotingswijzigingen kan worden gerekend de neerwaartse bijstelling van de verkopen door de Dienst der Domeinen van € 71,0 miljoen. Deze mutatie hangt vooral samen met de in de eerste suppletoire begroting verwerkte eindejaarsmarge naar aanleiding van de onderschrijving in 2009. Bij het opstellen van de begroting 2011 zijn de verkoopopbrengsten voor 2010 geherfaseerd. Daarnaast is er sprake van € 24,7 miljoen hogere overige ontvangsten. Tevens zijn er hogere ontvangsten verwerkt vanwege ontvangen vergoedingen van partnerlanden voor de verleende ondersteuning in Afghanistan (€ 11,6 miljoen). Bovenstaande wijzigingen werken door in het uitgavenniveau van deze suppletoire begroting. Zowel dit laatste bedrag als de niet meer in 2010 benodigde voorziening voor missies van € 20,5 miljoen, zijn in deze suppletoire begroting vrijgegeven aan HGIS.

Een generale mutatie van – € 18,702 miljoen heeft betrekking op het niet-relevante deel van de pensioenen en uitkeringen. De verlaging van het verplichtingenniveau is vooral ontstaan door aanpassingen van diverse investeringsprojecten.

Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties

Op de website van het ministerie van Defensie (www.defensie.nl/missies) is actuele informatie beschikbaar over de verschillende crisisbeheersingsoperaties.

2. Het beleid

Algemeen

Met dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de begrotingen van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2010, respectievelijk met € 83,813 miljoen en € 34,740 miljoen te verlagen.

De mutaties die tot deze aanpassingen leiden worden in de Najaarsnota 2010 (Kamerstukken II, 2010–2011,, nr. 1) opgenomen.

De cijfermatige aansluiting ten opzichte van de Voorjaarsnota 2010 is als volgt:

Uitgaven

Stand begroting Voorjaarsnota 2010	€ 8 511,267 miljoen
Totaal mutaties na Voorjaarsnota opgenomen in de Miljoenennota 2011	€ 2,290 miljoen
Nadere wijzigingsvoorstellen 2010	– € 86,103 miljoen

Ontvangsten

Stand begroting Voorjaarsnota 2010	€ 500,359 miljoen
Totaal mutaties na Voorjaarsnota opgenomen in de Miljoenennota 2011	€ 0,0 miljoen
Nadere wijzigingsvoorstellen 2010	– € 34,740 miljoen
Stand begroting Defensie (X) in de Najaarsnota 2010	€ 465,619 miljoen

Overzicht uitgavenmutaties**Bedragen x € 1 miljoen**

Omschrijving	UCBO	CZSK	CLAS	CLSK	CKMar	DMO	CDC	Geh.	Nom.	Alg.	Totaal
Begroting 2010 (incl. amendement)	323,5	608,4	1 359,9	717,3	395,4	2 336,5	1 145,2	2,2	– 85,0	1 657,6	8 460,9
Wijzigingen in samenhang met de Voorjaarsnota 2010	44,4	– 4,7	24,6	3,8	16,2	– 59,8	– 57,2	0,0	76,9	6,1	50,3
Stand Voorjaarsnota 2010	367,9	603,8	1 384,5	721,0	411,6	2 276,6	1 088,0	2,2	– 8,1	1 663,7	8 511,3
1. Herschikking tussen defensieonderdelen									– 1,2	1,2	0,0
2. Overhevelingen van/naar andere departementen									2,3	0,0	2,3
Stand Miljoenennota 2011	367,9	603,8	1 384,5	721,0	411,6	2 276,6	1 088,0	2,2	– 7,0	1 664,9	8 513,6
Nadere wijzigingen:											
A. Autonome wijzigingen:											
B. Beleidsmatige wijzigingen:											
3. Herschikking tussen defensieonderdelen		– 2,5	– 16,9	– 0,5	– 5,7	5,1	19,3		2,2	– 1,0	0,0
4. Bijstelling loonbijstelling 2010		1,6	3,7	1,7	1,1	0,6	1,1		– 12,1	2,4	0,0
5. Overhevelingen van/naar andere departementen		2,2			– 0,1		– 2,9			– 18,5	– 19,3
6. Bijstelling ontvangsten verkoopopbrengsten						– 71,0					– 71,0
7. Bijstelling ontvangsten				2,8					17,0	4,9	24,7
8. Bijstelling ontvangsten HGIS	11,6										11,6
9. Vrijgave voorziening crisisbeheersingsoperaties HGIS	– 32,1										– 32,1
Stand tweede suppletore begroting 2010/ Najaarsnota 2010	347,4	605,1	1 371,3	725,0	406,9	2 211,4	1 105,4	2,2	0,0	1 652,7	8 427,5

Opmerking. Afrondingsverschillen zijn mogelijk.

Toelichting**A. Mutaties tot stand Miljoenennota 2011***1. Herschikkingen tussen defensieonderdelen*

Het betreft hier de eerder gestalde budgetten voor het Sociaal Beleidskader, die nu naar niet-beleidsartikel 90 Algemeen worden overgeboekt.

2. Overhevelingen tussen departementen

Het betreft hier overhevelingen van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie, die hebben geleid tot een verhoging van het defensiebudget met € 2,3 miljoen. Het gaat hier om bijdragen in de vorm van militaire bijstand en steunverlening die de civiele autoriteiten indien nodig krijgen bij de uitvoering van hun taken in geval van rampen en ongevallen.

B. Nadere wijzigingen

3. Herschikkingen tussen defensieonderdelen

Het bepalen van het vermoedelijk beloop 2010 heeft geleid tot mutaties tussen de defensieonderdelen. Deze mutaties hebben betrekking op de herschikking van een aantal investeringsprojecten. Het betreft met name enerzijds de jaarlijkse prijsbijstelling van het project Patrouilleschepen en anderzijds de projecten Infanterie Gevechtsvoertuigen en Pantserhouwitser, die sneller realiseren dan eerder was geraamd. Daarnaast zijn de binnen de investeringen gereserveerde budgetten voor het *European Air Transport Command* (EATC) naar het Commando luchtmacht overgeheveld.

Ten behoeve van de hogere exploitatie-uitgaven bij de logistieke ondersteuning zee-, land- en luchtmacht zijn maatregelen genomen die voor een deel doorwerken naar de investeringsartikelen. Het betreft een stop op de aanschaf van dienstopvoertuigen en een herfasering van het project NH-90. Daarnaast zijn, door de nadere uitwerking van de gefaseerde vulling van de formatie, zoals opgenomen in de begroting 2010, andere vullingslijnen vastgesteld voor de defensieonderdelen. Tevens zijn de uitgaven voor energie, verhuis- en inrichtingskosten, transport, het project SPEER en de claims inzake de schadeafwikkeling naar aanleiding van het helikopterongeval in de Bommelerwaard nader bijgesteld.

4. Bijstelling loonbijstelling 2010

Het betreft hier de uitdeling van nog gestalde gelden voor loonbijstelling naar de defensieonderdelen in samenhang met de gewijzigde premies voor zorg en het ABP.

5. Overhevelingen van/naar andere departementen

Tot de belangrijkste overheveling kan worden gerekend een generale mutatie van – € 18,702 miljoen die betrekking heeft op het niet-relevante deel van de pensioenen en uitkeringen. Daarnaast zijn er diverse overhevelingen met andere departementen voor een totaalbedrag van per saldo – € 0,6 miljoen verwerkt.

6. Bijstelling ontvangsten verkoopopbrengsten

De uitgavenbegroting is neerwaarts bijgesteld met € 71,0 miljoen. Een andere fasering van de opbrengsten uit verkoop van materieel heeft gevolgen voor de ontvangstenbegroting en werkt, conform de regelgeving, door in de uitgavenbegroting. Het gaat hier om roerende goederen zoals tanks en Pantserhouwitsers en diverse onroerende zaken.

7 en 8. Bijstelling ontvangsten (incl. HGIS)

De doorwerking in de uitgaven van de hogere ontvangsten bedraagt € 36,3 miljoen. Voor een nadere onderbouwing wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van de ontvangstenmutaties.

9. Vrijgave voorziening crisisbeheersingsoperaties (HGIS)

Met deze mutatie wordt het saldo op de voorziening voor crisisbeheersingsoperaties vrijgegeven.

Overzicht ontvangstenmutaties

Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	UCBO	CZSK	CLAS	CLSK	CKMar	DMO	CDC	Geh.	Nom.	Alg.	Totaal
Begroting 2010	1,4	13,6	15,8	9,2	4,7	269,1	96,7	0,0	0,0	9,6	420,0
Wijzigingen in samenhang met de Voorjaarsnota 2010						78,1	2,3				80,3
Stand Voorjaarsnota 2010	1,4	13,6	15,8	9,2	4,7	347,2	98,9	0,0	0,0	9,6	500,4
Stand Miljoenennota 2011	1,4	13,6	15,8	9,2	4,7	347,2	98,9	0,0	0,0	9,6	500,4
Nadere wijzigingen:											
1. Bijstelling ontvangsten verkoopopbrengsten						- 49,9	- 21,1				- 71,0
2. Bijstelling ontvangsten HGIS	11,6										11,6
3. Bijstelling ontvangsten				2,8		13,9				8,0	24,7
Stand tweede suppletoire begroting 2010 /											
Najaarsnota 2010	13,0	13,6	15,8	12,0	4,7	311,1	77,9	0,0	0,0	17,6	465,6

Opmerking. Afrondingsverschillen zijn mogelijk.

Toelichting

A. Nadere wijzigingen

1. Bijstelling ontvangsten verkoopopbrengsten

De ontvangstenbegroting is neerwaarts bijgesteld met € 71,0 miljoen. Dit houdt verband met een andere fasering van de opbrengsten uit verkoop van materieel die op de ontvangstenbegroting van de DMO en het CDC verantwoord worden. Het gaat hier om roerende goederen zoals tanks en Pantserhouwitsers en om diverse onroerende zaken.

2. Bijstelling ontvangsten HGIS

De ontvangstenraming in samenhang met de uitvoering van crisisbeheersingsoperaties is naar boven bijgesteld. Dit is in het bijzonder het gevolg van de van partnerlanden ontvangen vergoedingen voor de ondersteuning in Afghanistan.

3. Bijstelling ontvangsten

De doorwerking in de uitgaven van de hogere ontvangsten bedraagt € 24,7 miljoen. Dit is onder andere het gevolg van de ontvangsten van oude vorderingen op Canada (Goose Bay) en het medegebruik van het Vliegkamp De Kooy. Daarnaast zijn ontvangsten het gevolg van afrekeningen voor energie, verrekening van diverse NAVO-projecten en de overheveling als ontvangst van het budget voor het Stars-project. Bij de DMO worden hogere ontvangsten verwacht als gevolg van hogere BTW-verrekeningen en overige personele ontvangsten.

Budgettaire gevolgen van beleid

Beleidsartikel 20 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	323 500	367 900	- 20 500	347 400
Uitgaven operaties				
Vrede en stabiliteit in Europa/Balkan, waarvan	3 800	9 800	- 1 340	8 460
EUFOR/Althea	3 500	7 600	- 600	7 000
EULEX	300	1 300	- 600	700
KFOR		600	0	600
EUPM		300	- 150	150
Operatie Active Endeavour		0	10	10
Vrede en stabiliteit in Afghanistan, waarvan	278 210	316 595	- 19 560	297 035
ISAF	188 000	207 000	6 000	213 000
ISAF Redeployment	90 000	109 000	- 34 000	75 000
Nationale bijdrage aan de staven in Afghanistan		0	8 500	8 500
NTM-A		385	0	385
EUPOL	210	210	- 60	150
Vrede en stabiliteit in het Midden-Oosten, waarvan	500	520	100	620
EUBAM		20	0	20
UNTSO	500	500	100	600
Vrede en stabiliteit in Afrika, waarvan	400	18 960	1 250	20 210
EU NAVFOR ATALANTA		12 600	- 700	11 900
EUFOR TCHAD/RCA		1 000	400	1 400
UNMIS	400	1 300	200	1 500
EUSEC (FIN)		100	100	200
AMIS		10	0	10
UNAMID		150	- 50	100
Ocean Shield		3 800	1 300	5 100
Vrede en stabiliteit in Irak, waarvan		800	- 150	650
NTM-I		800	- 150	650
Vrede en stabiliteit in de Perzische Golf, waarvan		375	0	375
CFMCC		200	0	200
NLTC		175	0	175
Vrede en stabiliteit in de Azië, waarvan				
EUMM				
Overige missies, waarvan	2 200	4 850	- 1 800	3 050
Missies algemeen		2 650	- 1 300	1 350
Bijdragen aan politiemissies	2 200	2 200	- 500	1 700
Totaal uitgaven operaties	285 110	351 900	- 21 500	330 400
Uitgaven contributies, waarvan				
NAVO CRO/EU-contributies	16 000	16 000	1 000	17 000
Afdracht premie/koopsom pensioenen				
Totaal uitgaven contributies	16 000	16 000	1 000	17 000
Voorziening HGIS	22 390	0	0	0
Totaal uitgaven	323 500	367 900	- 20 500	347 400
Totaal ontvangsten	1 407	1 407	11 593	13 000

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Programma- uitgaven	Totaal
Beleidsmatige mutaties		
ISAF	6 000	6 000
ISAF Redeployment	- 34 000	- 34 000
Nationale bijdrage aan Staven in Afghanistan	8 500	8 500
Ocean Shield	1 300	1 300
Diverse kleine operaties	- 2 300	- 2 300
Totaal beleidsmatige mutaties	- 20 500	- 20 500
Totaal mutaties	- 20 500	- 20 500

Toelichting*Algemeen*

De lagere uitgaven van de verschillende missies en de doorwerking in de uitgaven van de hogere ontvangsten worden niet toegevoegd aan de voorziening HGIS, maar worden, vooruitlopend op de eindejaarsmarge HGIS, vrijgegeven.

ISAF

De raming voor 2010 is met € 6,0 miljoen naar boven bijgesteld. Dit wordt in het bijzonder veroorzaakt door de gestegen onderhoudsuitgaven en het gestegen verbruik van reservedelen.

ISAF Redeployment

De raming voor 2010 is met € 34,0 miljoen naar beneden bijgesteld. In de stand van zakenbrief van 27 september 2010 (Kamerstuk 27 925, nr. 405) is uiteengezet dat de omvang van de *Redeployment Task Force* kleiner zal zijn dan eerder was voorzien. Dit zorgt in 2010 voor een daling bij de additionele uitgaven die samenhangen met de personele omvang zoals toelagen en voeding. Daarnaast treedt een verschuiving op van transport-uitgaven van 2010 naar 2011.

Nationale bijdrage aan de staven in Afghanistan

Nederlandse militairen worden ook na 1 augustus 2010 ingezet in de diverse internationale staven en hoofdkwartieren. In de stand van zakenbrief van 27 september 2010 is uiteengezet dat hiervoor in 2010 € 8,5 miljoen in de begroting wordt opgenomen.

Ocean Shield

De raming voor 2010 is met € 1,3 miljoen naar boven bijgesteld. Dit wordt veroorzaakt door de inzet van een onderzeeboot ten behoeve van de NAVO-operatie *Ocean Shield*. Het parlement is hierover geïnformeerd in de brief ter aanvulling op de artikel 100-brief *Ocean Shield* en *Atalanta* van 22 juni 2010 (Kamerstuk 29 521, nr. 145).

Ontvangsten

De ontvangstenraming is met € 11,593 miljoen naar boven bijgesteld. Dit is vooral het gevolg van de van partnerlanden ontvangen vergoedingen voor de ondersteuning in Afghanistan.

Beleidsartikel 21 Commando zeestrijdkrachten

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	608 195	602 781	1 367	604 148
Uitgaven				
Programma-uitgaven				
Commando Zeestrijdkrachten Nederland	509 069	504 634	214	504 848
Commando Zeestrijdkrachten Caribisch gebied	48 615	46 779	13	46 792
Militaire bijstand en steunverlening	0	0	0	0
Kustwacht Nederland	24 718	25 076	1 140	26 216
Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba	2 847	2 847	0	2 847
Totaal programma-uitgaven	585 249	579 336	1 367	580 703
Apparaatsuitgaven				
Staf Commando Zeestrijdkrachten	18 371	18 870	0	18 870
Bijdragen aan baten-lastendiensten	5 575	5 575	0	5 575
Totaal apparaatsuitgaven	23 946	24 445	0	24 445
Totaal uitgaven	609 195	603 781	1 367	605 148
Totaal ontvangsten	13 564	13 564	0	13 564

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Programma-uitgaven	Apparaats-uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Kustwacht nieuwe stijl inzet schepen, bijdrage van LNV	465		465
Kustwacht nieuwe stijl inzet schepen, bijdrage van Douane	664	0	664
Kustwacht nieuwe stijl inzet schepen, bijdrage van V&W	1 111	0	1 111
Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen	1 060		1 060
Uitdeling loonbijstelling 2010	1 621	0	1 621
Overschrijding energie-budget	- 2 020		- 2 020
Herijking P-vullingslijnen	- 1 534		- 1 534
Totaal beleidsmatige mutaties	1 367	0	1 367
Totaal mutaties	1 367	0	1 367

Toelichting

Kustwacht nieuwe stijl inzet schepen

Vanuit de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en Verkeer en Waterstaat (V&W) en van Financiën/Douane zijn budgetten overgeheveld naar de Kustwacht Nederland naar aanleiding van nadere afspraken omtrent de inzet van schepen.

Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen
Een groot aantal (kleine) exploitatie-mutaties zijn op dit artikelonderdeel verwerkt om daarmee op de verwachte eindrealisatie te komen.

Uitdeling loonbijstelling 2010

Het betreft hier de uitdeling van de loonbijstelling naar de defensieonderdelen in samenhang met de gewijzigde premies voor zorg en het ABP.

Overschrijding energiebudget

Met deze mutatie wordt bijgedragen aan het niet toereikende budget voor defensiebrede energie-uitgaven.

Herijking P-vullingslijnen

Bij de nadere uitwerking van de gefaseerde vulling van de formatie, zoals opgenomen in de begroting 2010, zijn andere vullingslijnen vastgesteld voor de defensieonderdelen. Hierdoor is aanvullend budget aan het CDC toegevoegd.

Beleidsartikel 22 Commando landstrijdkrachten

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Stand 1e supplettoire begroting (2)	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)	Stand 2e supplettoire begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	1 336 623	1 359 490	- 13 141	1 346 349
Uitgaven				
Programma-uitgaven				
Operationeel Commando LAS	1 087 631	1 111 211	- 9 520	1 101 691
Totaal programma-uitgaven	1 087 631	1 111 211	- 9 520	1 101 691
Apparaatsuitgaven				
Staf Commando LAS	257 669	256 842	- 7 321	249 521
Bijdragen aan baten-lastendiensten	16 323	16 437	3 700	20 137
Totaal apparaatsuitgaven	273 992	273 279	- 3 621	269 658
Totaal uitgaven	1 361 623	1 384 490	- 13 141	1 371 349
Totaal ontvangsten	15 823	15 823	0	15 823

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Programma-uitgaven	Apparaats-uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen	4 752	- 3 087	1 665
Uitdeling loonbijstelling 2010	0	3 715	3 715
Overschrijding energie-budget	- 2 600	- 2 330	- 4 930
Herijking P-vullingslijnen	- 7 641	- 815	- 8 456
Financiële ontvlechting DCIOD	- 2 135		- 2 135
Compensatie meeruitgaven Transport	- 1 896	- 1 104	- 3 000
Totaal beleidsmatige mutaties	- 9 520	- 3 621	- 13 141
Totaal mutaties	- 9 520	- 3 621	- 13 141

Toelichting

Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen

Een groot aantal (kleine) exploitatie-mutaties zijn op dit artikelonderdeel verwerkt om daarmee op de verwachte eindrealisatie te komen.

Uitdeling loonbijstelling 2010

Het betreft hier de uitdeling van de loonbijstelling naar de defensieonderdelen in samenhang met de gewijzigde premies voor zorg en het ABP.

Overschrijding energiebudget

Met deze mutatie wordt bijgedragen aan het niet toereikende budget voor defensiebrede energie-uitgaven.

Herijking P-vullingslijnen

Bij de nadere uitwerking van de gefaseerde vulling van de formatie, zoals opgenomen in de begroting 2010, zijn andere vullingslijnen vastgesteld voor de defensieonderdelen. Hierdoor is aanvullend budget aan het CDC toegevoegd.

Financiële ontvlechting DCIOD

De resterende huisvestingskosten van het Dienstencentrum Internationale Ondersteuning Defensie (DCIOD) zijn met deze mutatie naar het CDC overgeheveld.

Compensatie meeruitgaven Transport

Het budget van het CLAS wordt verlaagd ten laste van de gereedstellings- en bedrijfsvoeringsbudgetten om het transportbudget ten behoeve van het CLAS bij het CDC/Bedrijfsgroep Transport te verhogen tot het verwachte uitgavniveau.

Beleidsartikel 23 Commando luchtstrijdkrachten

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	757 930	761 043	3 942	764 985
Uitgaven				
Programma-uitgaven				
Commando luchtstrijdkrachten	615 906	618 805	- 2 935	615 870
Totaal programma-uitgaven	615 906	618 805	- 2 935	615 870
Apparaatsuitgaven				
Staf Commando luchtstrijdkrachten	93 244	93 458	6 877	100 335
Bijdragen aan baten-lastendiensten	8 780	8 780	0	8 780
Totaal apparaatsuitgaven	102 024	102 238	6 877	109 115
Totaal uitgaven	717 930	721 043	3 942	724 985
Totaal ontvangsten	9 181	9 181	2 800	11 981

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Programma- uitgaven	Apparaats- uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen	- 2 196	4 077	1 881
Uitdeling loonbijstelling 2010	1 657		1 657
Overschrijding energie-budget	- 1 800		- 1 800
Herijking P-vullingslijnen	- 596		- 596
Doorwerking ontvangstenmutatie		2 800	2 800
Totaal beleidsmatige mutaties	- 2 935	6 877	3 942
Totaal mutaties	- 2 935	6 877	3 942

Toelichting*Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen*

Een groot aantal (kleine) exploitatie-mutaties zijn op dit artikelonderdeel verwerkt om daarmee op de verwachte eindrealisatie te komen. Hierin is ook begrepen de overheveling vanuit de DMO voor het EATC.

Uitdeling loonbijstelling 2010

Het betreft hier de uitdeling van de loonbijstelling naar de defensieonderdelen in samenhang met de gewijzigde premies voor zorg en het ABP.

Overschrijding energiebudget

Met deze mutatie wordt bijgedragen aan het niet toereikende budget voor defensiebrede energie-uitgaven.

Herijking P-vullingslijnen

Bij de nadere uitwerking van de gefaseerde vulling van de formatie, zoals opgenomen in de begroting 2010, zijn andere vullingslijnen vastgesteld voor de defensieonderdelen. Hierdoor is aanvullend budget aan het CDC toegevoegd.

Doorwerking ontvangstenmutatie

Deze mutatie betreft de doorwerking in de uitgaven van de hogere ontvangsten die in 2010 worden verwacht; dit budget wordt aangewend ter dekking van het hogere uitgavniveau in dit jaar.

Ontvangsten

De hogere ontvangsten van het CLSK hebben betrekking op de afwikkeling van oude vorderingen op onder andere Canada (Goose Bay) en voor medegebruik (Vliegekamp De Kooy).

Beleidsartikel 24 Commando Koninklijke marechaussee

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	395 351	411 573	- 4 688	406 885
Uitgaven				
Programma-uitgaven				
Operationele taakvelden	366 339	379 600	- 5 377	374 223
Totaal programma-uitgaven	366 339	379 600	- 5 269	374 223
Apparaatsuitgaven				
Staf Koninklijke marechaussee	25 893	28 854	308	29 162
Bijdragen aan baten-lastendiensten	3 119	3 119	381	3 500
Totaal apparaatsuitgaven	29 012	31 973	581	32 662
Totaal uitgaven	395 351	411 573	- 4 688	406 885
Totaal ontvangsten	4 652	4 652	0	4 652

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Programma-uitgaven	Apparaats-uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Naar Justitie, ICT-voorzieningen voor gedetacheerde Kmar-medewerkers	- 108		- 108
Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen	- 4 567	617	- 3 950
Uitdeling loonbijstelling 2010	1 003	72	1 075
Overschrijding energie-budget	- 1 321		- 1 321
Herijking P-vullingslijnen	- 384		- 384
Totaal beleidsmatige mutaties	- 5 377	689	- 4 688
Totaal mutaties	- 5 377	689	- 4 688

Toelichting

Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen

Een groot aantal exploitatiemutaties is op dit artikelonderdeel verwerkt om daarmee op de verwachte eindrealisatie te komen. Dit heeft met name betrekking op de vertraging bij de uitbreiding van de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB).

Uitdeling loonbijstelling 2010

Het betreft hier de uitdeling van de loonbijstelling naar de defensieonderdelen in samenhang met de gewijzigde premies voor zorg en het ABP.

Overschrijding energiebudget

Met deze mutatie wordt bijgedragen aan het niet toereikende budget voor defensiebrede energie-uitgaven.

Herijking P-vullingslijnen

Bij de nadere uitwerking van de gefaseerde vulling van de formatie, zoals opgenomen in de begroting 2010, zijn andere vullingslijnen vastgesteld voor de defensieonderdelen. Hierdoor is aanvullend budget aan het CDC toegevoegd.

Beleidsartikel 25 Defensie Materieel Organisatie

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	1 794 527	1 734 269	- 65 295	1 668 974
Uitgaven				
Programma-uitgaven				
Investerings zee strijdkrachten	289 478	257 478	12 700	270 178
Investerings landstrijdkrachten	355 702	323 702	61 200	384 902
Investerings luchstrijdkrachten	360 212	347 212	- 121 000	226 212
Investerings Koninklijke marechaussee	16 959	15 523	- 1 900	13 623
Investerings Defensiebreed	246 985	210 435	- 60 750	149 685
Investerings overig	24 930	22 930	- 2 093	20 837
Logistieke ondersteuning zee strijdkrachten	240 393	258 993	3 371	262 364
Logistieke ondersteuning landstrijdkrachten	296 624	311 224	- 404	310 820
Logistieke ondersteuning luchstrijdkrachten	256 762	279 362	30 020	309 382
Totaal programma-uitgaven	2 088 045	2 026 859	- 78 856	1 948 003
Apparaatsuitgaven				
Staf Defensie Materieel Organisatie	246 940	247 868	13 561	261 429
Bijdragen aan baten-lastendiensten	1 919	1 919	0	1 919
Totaal apparaatsuitgaven	248 859	249 787	13 561	263 348
Totaal uitgaven	2 336 904	2 276 646	- 65 295	2 211 351
Totaal ontvangsten	269 125	347 184	- 36 048	311 136

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Programma-uitgaven	Apparaatsuitgaven	Investerings	Totaal
Autonome mutaties				
Totaal autonome mutaties	0	0	0	0
Beleidsmatige mutaties				
Bijstelling investeringen als gevolg van lagere verkoopopbrengsten	0	0	- 71 000	- 71 000
Herschikking investeringen	0		- 1 600	- 1 600
Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen	32 987	6 256	- 39 243	0
Uitdeling loonbijstelling 2010	0	630	0	630
Overschrijding energie-budget	0	11 761	0	11 761
Herijking P-vullingslijnen	0	- 86	0	- 86
Verhuis- en inrichtingskosten	0	- 5 000		- 5 000
Totaal beleidsmatige mutaties	32 987	13 561	- 111 843	- 65 295

Omschrijving	Program- muitgaven	Apparaatsuit- gaven	Investerings	Totaal
Totaal mutaties	32 987	13 561	- 111 843	- 65 295

Toelichting

Bijstelling investeringen als gevolg van lagere verkoopopbrengsten

De naar latere jaren vertraagde verkoopopbrengsten van roerende goederen bij de DMO voor € 49,9 miljoen en van onroerende goederen bij het CDC voor € 21,1 miljoen, worden in 2010 ten laste van de investeringen van de DMO verwerkt. De mutatie betreft voornamelijk de aanpassing van het project vervanging F-16 en de uitbreiding bij de Chinook-helikopters.

Herschikking investeringen

De voortgang van een aantal investeringsprojecten geeft aanleiding tot een herschikking van de investeringsbudgetten. Het betreft met name de jaarlijkse prijsbijstelling van het project Patrouilleschepen, de projecten Infanterie Gevechtsvoertuig en Pantserhouwitser die sneller realiseren dan eerder geraamd en het project vervanging F-16. Daarnaast worden de binnen de investeringen gereserveerde budgetten voor het EATC naar het CLSK overgeheveld.

Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen

Ten behoeve van de hogere exploitatie-uitgaven bij de Logistieke ondersteuning zee-, land- en luchtstrijdkrachten zijn maatregelen genomen die voor een deel doorwerken naar de investeringsartikelen. Het betreft een stop op de aanschaf van dienstopersonenauto's en een herfasering van het project NH-90. Daarnaast compenseert de DMO een hogere personele vulling vanuit de investeringen voor de DMO bedrijfsmiddelen.

Uitdeling loonbijstelling 2010

Het betreft hier de uitdeling van de loonbijstelling naar de defensieonderdelen in samenhang met de gewijzigde premies voor zorg en het ABP.

Overschrijding energiebudget

Met deze mutatie wordt bijgedragen aan het niet toereikende budget voor defensiebrede energie-uitgaven.

Herijking P-vullingslijnen

Bij de nadere uitwerking van de gefaseerde vulling van de formatie, zoals opgenomen in de begroting 2010, zijn andere vullingslijnen vastgesteld voor de defensieonderdelen. Hierdoor is aanvullend budget aan het CDC toegevoegd.

Verhuis- en inrichtingskosten

De verhuis- en inrichtingskosten van het Landelijk Bevoorradingsbedrijf vertragen voor een deel naar 2011.

Ontvangsten

De ontvangsten van de DMO worden per saldo verlaagd met € 36,0 miljoen. Deze verlaging heeft, als onderdeel van de herfasering van de verkoopopbrengsten in de begroting 2011, voor € 49,9 miljoen betrekking op de verkoopopbrengsten 2010 inzake roerende goederen. Het betreft onder andere tanks en Pantserhouwitsers. Daar staan voor € 13,9 miljoen hogere ontvangsten BTW en overige personele ontvangsten tegenover.

Beleidsartikel 26 Commando DienstenCentra

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Stand 1e supplettoire begroting (2)	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)	Stand 2e supplettoire begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	1 144 447	1 090 989	17 441	1 108 430
Uitgaven				
Programmauitgaven				
Bedrijfsgroep informatievoorziening en technologie	55 909	48 323	1 482	49 805
Bedrijfsgroep Transport	94 321	89 114	- 2 000	87 114
Bedrijfsgroep Gezondheidszorg	86 704	80 508	4 548	85 056
Bedrijfsgroep Facility Services	170 335	155 961	39 607	195 568
Bedrijfsgroep Personele diensten	106 067	126 946	- 9 097	117 849
Nederlandse Defensie Academie Attachés	59 604	55 764	0	55 764
Investeringen infrastructuur	20 688	20 688	0	20 688
Investeringen informatievoorziening	227 301	231 051	- 12 000	219 051
Exploitatie informatievoorziening	124 383	94 392	- 5 000	89 392
	159 891	156 491	- 12 900	143 591
Totaal programmauitgaven	1 105 203	1 059 238	4 640	1 063 878
Apparaatsuitgaven				
Staf Commando DienstenCentra	25 877	18 583	12 801	31 384
Bijdragen aan baten-lastendiensten	10 367	10 168	0	10 168
Totaal apparaatsuitgaven	36 244	28 751	12 801	41 552
Totaal uitgaven	1 141 447	1 087 989	17 441	1 105 430
Totaal ontvangsten	96 654	98 939	- 21 085	77 854

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Programmauitgaven	Apparaatsuitgaven	Investeringen	Totaal
Autonome mutaties				
Totaal autonome mutaties	0	0	0	0
Beleidsmatige mutaties				
Naar BZK bijdrage				
Defensie 2e tranche exploitatie C2000	- 2 900	0	0	- 2 900
Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen	13 784	12 970	- 17 000	9 754
Uitdeling loonbijstelling 2010	0	1 090	0	1 090
Overschrijding energie-budget		- 1 259		- 1 259
Herijking P-vullingslijnen	10 756	0	0	10 756
Totaal beleidsmatige mutaties	21 640	12 801	- 17 000	17 441
Totaal mutaties	21 640	12 801	- 17 000	17 441

Toelichting

Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen

Een aantal herschikkingen is op dit artikel verwerkt om daarmee op de verwachte eindrealisatie van de diverse artikelonderdelen te komen. De in de eerste supplettoire begroting 2010 verwerkte eindejaarsmarge betreffende 2009 en het daarmee samenhangende lagere uitgavenkader worden hiermee binnen het CDC herschikt. Het lagere uitgavenkader komt in 2010 voornamelijk tot uiting in lagere uitgaven voor schadeclaims

Bommelerwaard, investeringen infrastructuur, transport en naar latere jaren vertraagde uitgaven voor SPEER.

Uitdeling loonbijstelling 2010

Het betreft hier de uitdeling van de loonbijstelling naar de defensieonderdelen in samenhang met de gewijzigde premies voor zorg en het ABP.

Overschrijding energiebudget

Met deze mutatie wordt bijgedragen aan het niet toereikende budget voor defensiebrede energie-uitgaven.

Herijking P-vullingslijnen

Bij de nadere uitwerking van de gefaseerde vulling van de formatie, zoals opgenomen in de begroting 2010, zijn andere vullingslijnen vastgesteld voor de defensieonderdelen. Hierdoor is aanvullend budget aan het CDC toegevoegd.

Ontvangsten

De ontvangsten van het CDC worden verlaagd met € 21,1 miljoen. Deze verlaging heeft, als onderdeel van de herfasering van de verkoopopbrengsten in de begroting 2011, betrekking op de verkoopopbrengsten 2010 inzake diverse onroerende goederen. Het betreft met name de PWA-Kazerne te Gouda en het object Kranenburg Noord in Harderwijk, die nu zijn voorzien voor 2013.

Niet-beleidsartikel 80 Nominaal en onvoorzien

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	- 85 041	- 8 109	8 109	0
Uitgaven				
Programma-uitgaven				
Loonbijstelling	0		0	0
Prijbsbijstelling	0		0	0
Nader te verdelen	- 85 041	- 8 109	8 109	0
Onvoorzien	0		0	0
Totaal uitgaven	- 85 041	- 8 109	8 109	0

Toelichting

Nader te verdelen

De mutatie van per saldo + € 8,1 miljoen leidt er toe dat dit artikel Nominaal en onvoorzien in deze tweede suppletoire begroting op nihil wordt gesteld. Het betreft enerzijds de uitdeling van een restant van de loonbijstelling naar de defensieonderdelen in samenhang met de gewijzigde premies voor de zorg en het ABP. Anderzijds betreft dit het resultaat van de bij de defensieonderdelen verwerkte mutaties op grond van compensaties en herschikkingen van de exploitatie- en investeringsbudgetten. Hierbij is een integrale defensiebrede afweging gemaakt binnen de budgettaire kaders voor 2010. Tevens is de doorwerking van de hogere ontvangsten bij zowel de Bestuursstaf als de DMO, ten gunste van dit artikel geboekt.

Niet-beleidsartikel 90 Algemeen

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting (1)	Stand 1e supplettoire begroting (2)	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)	Stand 2e supplettoire begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	1 667 801	1 673 718	- 11 048	1 662 670
Uitgaven				
Apparaatsuitgaven				
Bestuursstaf	111 765	119 604	1 086	120 690
Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst	74 671	74 501	230	74 731
Bijdragen aan baten-lastendiensten	0	0	0	0
Totaal apparaatsuitgaven	186 436	194 105	1 316	195 421
Programma-uitgaven				
Pensioenen en uitkeringen	1 123 444	1 118 974	- 11 623	1 107 351
Wachtgelden, inactiviteitswedden en SBK-gelden	120 352	120 404	- 3 950	116 454
Ziektekostenvoorziening	9 274	9 274	- 374	8 900
Milieu-uitgaven	11 019	7 919	- 280	7 639
Subsidies en bijdragen	14 657	19 467	46	19 513
Bijdragen aan de NAVO	77 364	77 364	1 580	78 944
Internationale samenwerking	5 332	4 112	202	4 314
Wetenschappelijk onderzoek	74 035	73 685		73 685
Overige uitgaven	35 888	38 414	2 035	40 449
Totaal programma-uitgaven	1 471 365	1 469 613	- 12 364	1 457 249
Totaal uitgaven	1 657 801	1 663 718	- 11 048	1 652 670
Totaal ontvangsten	9 609	9 609	8 000	17 609

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Programma-uitgaven	Apparaats-uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen	3 255	1 078	4 333
Uitdeling loonbijstelling 2010	1 983	369	2 352
Overschrijding energiebudget		- 431	- 431
Herijking P-vullingslijnen	0	300	300
Bijstelling niet-relevant deel pensioenen en uitkeringen naar Financiën	- 18 702	0	- 18 702
Bijdrage van EZ, betreft Maatschappelijk innovatieprogramma Stars	900	0	900
Bijdrage van BZK, betreft I-Bridge	200	0	200
Totaal beleidsmatige mutaties	- 12 364	1 316	- 11 048
Totaal mutaties	- 12 364	1 316	- 11 048

Toelichting

Herschikking exploitatie tussen en binnen defensieonderdelen

Een groot aantal exploitatie-mutaties zijn op dit artikel verwerkt om daarmee op de verwachte eindrealisatie van de diverse artikelonderdelen te komen. Hierbij is tevens de budgetoverheveling naar het CDC voor de hogere transportkosten begrepen. Verder is een deel van de hogere ontvangsten gebruikt ter dekking van de hogere uitgaven voor de niet te verzekeren medische schadevergoedingen als gevolg van varen, inzet, vliegen en oefenen (VIVO) en is tevens wachtgeldbudget vrijgegeven ten

gunste van militaire pensioenen ter dekking van de verwachte meeruitgaven op dat artikelonderdeel.

Uitdeling loonbijstelling 2010

Het betreft hier de uitdeling van de loonbijstelling naar de defensieonderdelen in samenhang met de gewijzigde premies voor zorg en het ABP.

Overschrijding energiebudget

Met deze mutatie wordt bijgedragen aan het niet toereikende budget voor defensiebrede energie-uitgaven.

Herijking P-vullingslijnen

Bij de nadere uitwerking van de gefaseerde vulling van de formatie, zoals opgenomen in de begroting 2010, zijn andere vullingslijnen vastgesteld voor de defensieonderdelen. Hierdoor is aanvullend budget aan het CDC toegevoegd.

Bijstelling pensioenen en uitkeringen

Op grond van het vermoedelijk beloop 2010 van de niet-relevante uitgaven voor pensioenen en uitkeringen zijn de budgetten verlaagd ten gunste van het generale beeld.

Ontvangsten

De hogere ontvangsten hebben betrekking op een energie-afrekening van Essent, een overheveling van het ministerie van Economische Zaken voor het maatschappelijk innovatieprogramma Stars (door middel van een desalderingsontvangst) en hogere ontvangsten inzake diverse NAVO-projecten.